

ARHITEKTURA JE OBLEKA FUNKCIJE

Arhitektka in prostorska načrtovalka **Dunja Kinkela** je prepoznavno ime v svetu projektiranja zdravstvenih objektov, ki še vedno aktivno izpolnjuje Vitruvijeva temeljna načela trdnosti, uporabnosti in lepote. Kot je v pogovoru z nasmehom dejala, si je želela postati zdravnica, vendar jo je življenje peljalo na Fakulteto za arhitekturo. Po končanem študiju se je zaposlila na Investbiroju, podjetju, ki je s svojim več kot 60-letnim obstojem v oblikovanju prostora slovenske Istre in širše pustilo močan pečat. V svoji bogati karieri je načrtovala in izvedla stanovanjske komplekse, šolske in poslovne objekte, tiste namenjene starejšim občanom, spomeniško zaščitene, vojaške in zdravstvene objekte in še mnoge druge. Kot pravi, se svojih začetkov rada spominja predvsem zato, ker so jo v času njenega prihoda takrat že izkušeni stanovski kolegi »za roko popeljali v svet arhitekture oziroma projektive. Danes vse poteka drugače,« dodaja. Svoje ambicije je pod mentorstvom inženirja Zdravka Leskovića začela hitro samostojno udeleževati. Prvi objekt, ki ga je arhitektka projektirala za potrebe zdravstva, je bil leta 1976 Zdravstveni dom Postojna, kjer je zares začutila, da si želi delati za ljudi, ki so bolni in za tiste, ki jih zdravijo. Kot jasno poudarja, je »osnova bolniške arhitekture funkcionalnost. Naloga arhitekta pa je, da jo lepo obleče, torej da oboje združi in tako ustvari okolje, ki bolnika prijazno sprejme, osebju pa nudi ugodne delovne pogoje.« Tega načela se je držala pri vseh nadaljnjih projektih povezanih z zdravstvom; projektiranju druge faze SBI, ki je zajemala porodnišnico in ginekologijo, zaradi prostorskega razkošja sta po drugi fazi mesto dobili tudi Srednja šola Izola ter Fakulteta za vede o zdravju UP. Sledilo je projektiranje kuhinje, nuklearne medicine in transfuziologije. Podoba je dala tudi upravi ter nenazadnje urgentnemu centru. To so le nekateri projekti, vezani na obalno bolnišnico. V širšem slovenskem prostoru zagotovo velja omeniti projektiranje Psihiatrične klinike Ljubljana ter očesnega in ORL oddelka v Mariboru. Izziv pri svojem delu vidi predvsem v tem, da »bi pacientu nudila zasebnost oziroma individualnost, da se ob prihodu v bolnišnico ne bi počutil ranljivega.

NOVA RADIOLOGIJA PO NAJSODOBNEJŠIH SMERNICAH

Splošna bolnišnica Izola bogatejša za sodobno opremljen oddelek za radiološko dejavnost

Minuli ponedeljek so v Splošni bolnišnici Izola otvorili nov oddelek, namenjen radiološki dejavnosti, ki je bila doslej razkropljena po celotni bolnišnici. »Arhitekturno je oddelek zasnovan tako, da bo omogočal optimalno uporabo prostorov v diagnostične namene in poleg tega zaposlenim omogočil optimalne pogoje za delo,« je z zadovoljstvom pojasnil predstojnik oddelka prim. Branko Cvetičanin.

SPLOŠNA BOLNIŠNICA IZOLA KOT PRIMER SODOBNE BOLNIŠNIČNE ARHITEKTURE

Splošna bolnišnica Izola je bila ustanovljena leta 1953 s sedežem v Kopru. Svoje dejavnosti je opravljala v Ankaranu, Kopru, Izoli in Piranu, v poslopih, ki so bila prvotno zgrajena za druge namene. V Kopru denimo je bila organizirana bolnišnica z oddelki pediatrije, ginekologije in porodničarstva, štucijo za novorojenčke ter patologijo v poslopiju samostana iz leta 1521, v Izoli kirurgija v poslopiju iz leta 1927, v Piranu otološki in okulistični oddelek v stavbi iz leta 1878. Razkropljenost oddelkov po celotnem obalnem območju ter neprimernost stavb za izvajanje zdravstvene dejavnosti sta narekovali izgradnjo nove bolnišnice za prebivalce Južne Primorske. Gradnja bolnišnice na idilični lokaciji nad morjem je trajala kar 26 let, od priprave projektne dokumentacije leta 1971 do leta 1997, ko so se iz Kopra preselili še zadnji oddelki. Pod prvo fazo bolnišnice, ki v zeleno-modro-rumenih odtintih v simbolični obliki ladje od leta 1982 sprejema paciente na plovbo k zdravju, je podpisan arhitekt Stanko Kristl. V Muzeju za arhitekturo so ob pregledni razstavi njegovega dela o bolnišnici zapisali: »Kristl je veliko pozornosti posvetil ustvarjanju posebnega ozračja v objektu in zunaj njega, predvsem z odprtim vstopnim prostorom z mediteranskim rastlinjem.« Pod drugo fazo in mnoge naslednje projekte v bolnišnici je podpisana primorska projektantka Dunja Kinkela, ki je leta 2016 svoje delo za SBI sklenila s projektiranjem urgentnega centra in tako udeležila prvotni načrt, ki

predvideva glavni vhod z avlo, stranskega pa namenja osebju.

PROJEKTIRANJE ZDRAVSTVENIH OBJEKTOV POMENI PRILAGAJANJE ZAHTEVAM ZDRAVSTVA

Pri projektiranju zdravstvenih objektov so projektanti zavezani k upoštevanju prostorskih tehničnih smernic za zdravstvene objekte, minimalnih standardov za umestitev opreme in seveda zahtev naročnika. »Proces projektiranja radiologije je bil precej obsežen, predvsem z vidika umestitve vseh elektro in strojnih inštalacij. Na razmeroma majhni površini smo morali zadovoljiti vse zahteve investitorja. Posebno pozornost sta od nas terjala vnos in umeščanje opreme. Kot zanimivost naj povem, da smo morali zaradi velikosti aparatov celo porušiti del zunanje stene. Malce svobode pa smo si lahko privoščili s postavitvijo virtualnega neba nad MR in CT ter virtualnih oken ob njih. Pacienti bodo tako bolj sproščeni, prostorom pa dajejo dodano vrednost. Realizirali smo jih na pobudo predstojnika oddelka, po zgledu bolnišnic v tujini,« utemeljuje Nina Kolarič Tibaut iz gradbenega inženiringa Atrij d.o.o.

ZA MAKRO 5 GRADNJE TO NI PRVI ZDRAVSTVENI OBJEKT

Nova radiologija se nahaja v kletni etaži bolnišnice, pod diagnostičnim centrom, v prostorih, ki sta jih zasedala programa centralne bolnišnične lekarne in centralne sterilizacije, skupaj bruto površine okrog 600 m². Delovodja **Mersed Čeliković** je obrazložil, kako so se lotili

same preureditve: »Skelet nosilne konstrukcije bolnišnice na območju adaptacije je ostal nespremenjen oz. v njegovo nosilno konstrukcijo nismo posegali. Predelne stene smo v celoti porušili, prav tako smo odstranili tlake in izvedli novo hidroizolacijo nato talno ploščo. Prav tako smo na novo naredili izkop za meteorno in fekalno kanalizacijo. Izvedli smo temelje za aparate, namenjene magnetni resonanci in računalniški tomografiji. Po zaključku smo položili novo talno ploščo, nakar je sledila montaža predelnih mavčnih sten. S tovrstnimi mavčnimi stenami, ki vsebujejo kaširano svinčeno pločevino, se v gradbeništvu ne srečujemo pogosto, zato smo morali biti pri izvedbi teh še posebno pozorni. Bolnišnični prostori, v katerih se namreč nahajajo rentgenski aparati, morajo biti zaščiteni tako, da navzven ne izžarevajo rentgenskega sevanja, svinec pa to preprečuje. Objekt smo izvajali po fazah, kot so selili aparate. Po montaži predelnih sten in vgradnji elektro inštalacij, smo izvedli nove tlake, nakar se je objekt začel zaključevati s pleskarskimi deli, pvc podom, stropovi ter aluminijastimi zaključki.«

Poleg uspešno zaključenega radiološkega oddelka SBI je družba Makro 5 gradnje med

drugim zgradila zdravstveno postajo in lekarno v Dutovljah, prenovila oddelek centra za transfuzijsko dejavnost Nova Gorica, preuredila prostore trakta B Zdravstvenega centra na Metelkovi v Ljubljani, rekonstruirala kletno etažo Centralnega zdravstvenega doma v Mariboru. Lansko leto pa je dokončala zahtevno gradnjo sodobnega tro etažnega prizidka ZD Bežigrad v Ljubljani. Slednja je zajemala izgradnjo lekarne in sterilizacije, predšolskega in šolskega dispanzerja ter učnih ambulant.

PACIENTOM OMOGOČENA KVALITETNA IN HITRA OBRAVNAVA

V prostorih je predvideno gibanje petindvajsetih pacientov, treh pacientov na posteljah in okvirno dvajsetih zaposlenih. Prim. Cvetičanin je pojasnil, da »je z optimalno razporeditvijo prostorov pacientom omogočena kvalitetna in hitra obravnava, saj so diagnostične aparature razporejene tako, da je vse od sprejema do zaključka diagnostike jasno definirana pot gibanja pacientov, kar bo lahko še skrajšalo čas obravnave. Poleg tega pa smo ob preselitvi aparatov opravili še posodobitve strojne in

programske opreme na aparatih za MR in CT, kar bo omogočalo izjemno kvalitetno diagnostiko, nov je pa tudi digitalni multifunkcijski rentgenski aparat. Tako je eno z drugim velik korak naprej v kvaliteti obravnave naših pacientov.«

ODDELEK BO ZADOVOLJIL TUDI STROKO

»Načrtovanje oddelka je bilo usklajeno s stroko. Poleg tega nam številne tehnološke novosti, ki so uporabljene v tehničnih rešitvah postavitev oddelka omogočajo optimalne pogoje za delo, tako za zdravnike kot ostale sodelavce na oddelku,« še dodaja primarij Cvetičanin.

